

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 38. ANULU XIV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețului prenumeratiunei pentru Săbiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țări străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătesc pentru întreaga oră cu 7. cr. și pentru litera mică, pentru două ore cu 5 1/2 cr. și pentru a trei repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu, în 15/27 Maiu 1866.

Săbiu 14 Maiu. Precum amu întielesu, Sinodulu arhierescu va începe ședințele sale la Mitropolia noastră gr. resarită în decurgerea Septemănei după Santele Rusale.

Evenimente politice.

Săbiu 14 Maiu.

Majestatea Sa Imperatul Ferdinandu a plecatu în 22 Maiu n. din Pragă spre Insbruck. Cu o zi înainte de plecare primi Majestatea Sa președintele cetății în audiență la care ocaziune i substernă cestu din urma Majestății Sale o adresă votată din partea cetățenilor. —

Din Pestă se scria la 21 Maiu, că în cercurile deputatilor domnesce convingerea, că în timpul celui mai de aproape voru să se facă Ungariei concessiunile cele mai mari în întielesul pretențiilor făcute din partea dietei; celui puțin se dice că cancelariulu Majlath și-ară fi condiționat dela această remanerea sa în oficiu. — În strensa legatură cu această scire înregistrăm aici după „Debatte” dechiararea ce o face „Cons. Oest. Ztg.”, carea dice, că în urm'a informațiilor pe cari pôte basă, scirea de mai susu este în toate părțile ei fără nici un temei.

Clubulu deputatilor români ne spune o corespondință a diurn. „Zkf” că lucră barbașesce. Elaboratul proiectului de lege pentru naționalități, compus de Dr. Hodosiu, s'a aflatu prea departe mergatoriu. Acum dară lucră Vladu, Popoviciu și Babesiu la altulu, care pôte numai în 30 Maiu n. va pute veni în deșbatere.

Serbii după dispute infocate s'au decisu pentru elaboratul Dr. Milețiciu și asiă, după ce va mai suferi ore cari schimbări stilistice, dară nu principale, elu (laboratul) va servi de substrat în cestiunea naționalităților din partea serbilor. —

Totu după Zkf împartășim scirea, că de mai multe zile se afla aci în Pestă adjutanții incrediți alu principelui din Muntenegru, care conversăza foarte multu cu persoane tinătoare de slavii de media-di. Acestu adjutant, se dice acolo, constată scirile despre purtarea cea amicală a Muntenegrinilor față cu Austriă. —

Din Viena ne spunu de nou diuarele de acolo, că corpurile de voluntari austriaci facu pași giganti. Despre asemenea lucruri ni se împartășesce și din alte părți ale Monarchiei. —

Scirile din afară nu perdu încă întră nimic'a din serioșitatea lor. Armările se continua încă în toate părțile.

Congresulu, de carele și astăzi încă se vorbește foarte multu și se scrie în toate diuarele se pare a se departă totu mai tare. Statele cele mici germane, facendu concluziune și din purtarea regimelor lor și din a altor barbați de însemnată politică, se vedu a se teme totu mai multu și mai multu de războiu și a se dechiară pe di ce merge mai multu pentru neutralitate. Prusă și se pare a lucră pre sub mână în direcțiunea acest'a.

Din Petersburg se telegrafăza din 20 Maiu: Journ. de St. Petersburg deminte, că imperatul Alesandru ară fi sfătuitu pe Austriă să ceda Venetia și că ară sprigină pre Prusă. Nisuițiile Rusiei suntu de a mulcomi și impacă. Cabinetulu rusescu vede în proiectulu de congresu șansa de o decurgere pacifică. Nisuițiile sele cresc cu serioșitatea situațiunei; ea (Rusă) va îndeplini până în sfârșitu dorințele de umanitate și e falsu cându de Rusă se dice, că are altu limbaj decătu acelu de sfaturi amicale și cându i se substituie altă purtare decătu cea a deplinei nepartiniri.

Cu toate aceste diuarele vorbescu mereu despre unu felu de convențiune între Rusă și Prusă, în urm'a cărei trupelor celei din urma li se da voia a intră în distanță de 3 miluri în Polonia rusă, spre a patrula și a veghiă marginile austriace din tinutul Cracoviei. Scirea acest'a din urma s'a telegrafatu din Viena la Ind. belg. — Aceeasi foia aduce încă o altă scire, care invalesce și mai tare purtarea Rusiei. Acest'a și are isvorulu din Carlsruhe și dice, că curtea rusă și da totă silință de a înduplecă curțile din Stuttgart și Darmstadt să observe aceste din urma, în conflictulu austro-prusianu, o politică de neutralitate. —

Din Paris urmăza scirile de congresu un'a după alt'a.

Unele stătorescu punctele de deliberațiune ale congresului, altele vorbescu numai aproșimativu despre ele, altele dicu că congresulu este adunatu însă fără program. Din cele mai multe sciri se vede, că Franciă și Angliă ară stăruia acum mai multu pentru congresu. Eră speranță și de Rusă, de că cum-va intrarea principelui Hohenzollern nu i-au schimbatu cu totul politica. În „L'avenir national” cetim că Rusă au protestatu în contră principelui Hohenzollern și de altă parte telegrame private ale Pressei și N. Fr. Bl. latiescu, că unu corp combinat de rusi și turci sab gener. Kotzebue și Omer pașă ară fi intratu în Moldavia. (După sciri mai nouă faimă acest'a nu se întemeiază)

Liberté diuăru inspiratu de principele Napoleon vorbindu despre principatele dunarene recomanda Franciei intervenire armată. — Totu din Parisu vine scirea, că ministerulu de războiu au însărcinat pre unu liferant cu procurarea de 200,000 călăni pentru infanteria și 55,000 cisme pentru cavaleria, în restempu de 3—4 săptămâni. Asemenea suntu însărcinați alții cu gătirea de alte vestimente iară în cantități mari, pe cându în turnatoriă de tunuri se versă di și nopțe la glonție de otel. —

Din Italia se scrie că ministrulu de externe are gata memorandumulu către puterile europene, la casu cându s'ară începe războiulu. — Regele Victoru Emanuilu va revizui trupele cele ce stau la Padu (Po) și apoi se va întorče la Turinu, de unde va veni să se asiedie în cortelulu seu generalu Piacentiă.

Bourbonistii afla timpul celui mai potrivit de a da și ei semne de viață. Se dice că au de cugetu să se desbarce în litoralulu Calabriei, iară alții se ese din teritoriulu papalu și asiă să inunde Neapolea. — Regimulu italianu însă le-a datu de urma și pre celu mai activu dintre totii brigantii, pre Duca Albano, l'a prinsu.

Despre Romă împartășescu acum mai toate diuarele scirea, că papă ară suferi, seu nu ară vré să se opună, la trecerea trupelor lui Victoru Emanuilu prestatulu seu. Presse din Viena comentăza această scire cam cu acestea: „că acest'a e răsplata aliatulu nostru, carele nu ni-au datu nici odată nimic'a, ci numai au pretinsu dela noi? — Caracteristica e și împregiurarea, că se dice, că trupele papale deserteza în armată italiană. Giornale di Roma deminte această scire.

Despre Greciă aduc diuarele încă cu datu de 12 Maiu n. următoarele:

Greciă este trasa în veltorea crizei europene. Încă din septamena trecută s'a vediatu cabinetulu nevoitu a telegrafă regelui, că referințele europene, facu că întorcerea lui acasă să fie câtu de dorită. Regele au și corespunsu acestei dorințe și a scurtatu pre câtu s'a pututu călătoriă în care se afla prin țiera, și s'a întorsu a casa. Și însemnata misiune generalulu Calergis, carele venind dela Parisu au trecut pre la Florență, încă se adevăresce. Generalulu acest'a atâtă se grăbea să dea de cuventulu regelui și să conferesca cu densulu, încatu știind că regele călătorește, s'a dusu deadreptulu la Patras unde speră că-lu va afla. Într'aceea regele eră în Atenă și asiă îndată au și trimisu (regele) unu vaporu la Calamaki spre a aduce pre generalulu, carele sosind la Atenă s'ară târziu, îndată a două di diminițiă avu o conferință cu regele. Dela convorbirea acest'a regele se vede că e foarte gânditu și seriosu. Și primirea cu care fû întâmpinatu regele la sosirea din călătoria demustă, că evenimentele din Europă au nascutu niscari aspirațiuni în poporul grecu. Regele fû primitu la sosire de către ministri, generalitate, membrii cei noi a-i municipalității și de unu numeru foarte mare de popor, cu unu entusiasm, că care se pôte vedé numai în momentele unor așteptări foarte vii. A două di președiū regele la două conferințe de ministri.

În cea d'antăiu se pertractă unele afaceri însemnate interne, în a două se consulta despre purtarea Greciei față cu conflictulu european ce are să urmeze. Resultatul acestei conferințe e până acum unu secret; bate foarte la ochi, cumu de în împregiurări asiă critice financiale, se întârzie atâta ofițieri în serviciu. La toate aceste cei ce adorăza principiulu economicu, nu au ce face alt'a, decătu să dea din capu. Cabinetulu să fia propus

regelui ca aru fi forte bine, ca in momentele aceste critice sa fia si camer'a adunata, la ce regele s'a impotrivitu.

Sosirea a amenduror principalor de Hohenzollern in Atena inca-si are insemnatatea sea. Ei fora presentati regelui, carele in graba le-a intorsu visit'a si inca in acea di i-a invitat la me-s'a sea regesca, la care nu a mai fostu altii, decatu tramisulu prus-sianu si ministrulu de esterne; cestu din urma se pregatea sa dea unu balu stralucitu in onorea principalor.

In nrulu trecutu anuntiasemu despre sosirea principelui de Hohenzollern in Romania. „Patrie“ spune, ca principele au plecatu dela Dusseldorf, fara de a astepta deputatiunea romana, pre carea o au primitu tatalu seu. Principele calatori pre unu vaporu a u-s-tr-i-a-c-u in incognitulu celu mai strinsu pana la Turnu Severinului. Aici s'a adresatu catra unu soldatu ce era la guarda (varda) de la condusu la prefectulu, carui'a s'a descoperitu ca elu este principele si ca s'a supusu dorintielor romanilor. De aci a telegrafatu Locotientiei domnesce urmatoarea depesia:

Locotenintiei domnesce!

Turnu-Severinu 8 Maiu.

Punendu piciorulu pe pamentulu Romaniei, nou'a Mea patria, me grabescu a esprime membrilor Locotenentiei domnesce simtiemintele cele mai sincere. Pericitu ca M'afllu in fine in mijloculu natiunei, care m'a onoratu cu increderea s'a, adresu, inainte de tote, rugacionile mele cerului, pentru ca sa-mi ajute a implini cu pietate marea si frumos'a missiune ce providenti'a mi-a impusu.

Carolu I.

Locoteninti'a raspunde in asemenea termini plini de caldura si de fericire, caci vede „realizate dorintiele unui poporu intregu.“

„Gazeta Trans.“ are telegrame despre primirea lui Carolu in Craiova, unde s'a primitu simplu dara cu destula vioiciune. Alte telegrame ne anuntia intrarea pompoasa a lui Carolu in Bucuresti, unde la intrare i se oferi dupa obicei vechiu, pane si sare dupa aceea fu condusu in biserica metropolitana. Damu aici dupa „Romanulu“ care tocma ne soti descrierea primirei:

Marti la 8 1/2 ore Mari'a Sea insotitu de d. N. Golescu si Ioan Ghic'a pleca din Golescu; la 2 1/2 fu primitu la rondulu sioselui, de locoteninti'a domnesca, de Ministeriu, de Primariulu Capitalei cu consiliulu comunale si starostii corporatiunilor de comercianti si industriali. O multime ne numerata de poporu umplea tote stradele Capitalei in trecerea Principelui. Ferestrele erau decorate cu stindarde, sialuri, corone, etc. Mii de manuchie de flori cadeau pe trasura in care Domnitoriulu traversa stradele Capitalei, in mijloculu entusiasmului generale. Ajunsu la mitropolia, M. Sea a intratu in biserica unde a ascultatu servitiulu religiosu.

De aci a trecutu in Camera si a depusu juramentulu constitutional. Publicamu mai la v.a.e darea de sema a siedintiei. *)

La intorcerea sea, Domnitoriulu a fostu primitu cu aclamatiuni repetite si insotitu pana la palatu de multimea poporului, adunata spre a saluta pe acelu ce este chiamatu a deplini tote dorintiele, tote vointiele natiunei.

Garda nationale, ostirea de linia, dorobantii si granicierii au defilatu apoi inaintea Palatului.

Ser'a totu orasiulu era iluminatu si poporulu voiosu, multiamitu umplea stradele si locurile publice. Bucuri'a cea mai franca domnia, caci modulu cu care Domnitoriulu raspunsese la intrarea la salutările ii deschisese tote animile. Pretutindenea impressiunea a fostu din cele mai fericite.

Astadi a fostu receptiune la Palatu. Camer'a, inaltele corpuri ale statului, ofierii armatei si gardei nationale, etc, au fostu primiti de Mari'a Sea. Cuvintele ce le-a adresatu Elu la fia-care au fostu simtite, au fostu romanesci ele respira patri'a, libertatea, barbati'a.

Abia o di a trecutu si increderea este deja mare in viitoriu. Angurele suntu bune, sa avemu credintia ca faptele le voru justifica.

Scolasticu.

De agu 26. Impartasimu de aici urmatoarele, privitoare la Conferintiele invatietoresce de primavera tinute in 25 si 26 Aprile 1866 in Deagu Tractu Tarnavei de josu pentru consfatuirea obiectelor conferentialiu:

Dupa-ce in 25 Aprile dimineti'a la 7 ore s'au seversitu servitiulu ddiescu cu chiamarea santului Duchu—la 9 ore adunandu-se invetiatorii tractuali, 12 la numeru, in scol'a locala, sub presiedinti'a Prea Cinstiei sale Par. Protopopu locale, G. Tamasu, care tinendu o cuventare catra invetiatori binepotrivita scopului adunarei invetietoresce, dupa finirea acelei'a a postitu Par. Protopopu pre invetiatori asi alege dintre sine unulu de insemnatoriu a consfatuirei, si a ducerei protocolului conferentiale, cari unanimu alegandu pre Teodoru Romanu invetiatoriu in Boianu, sau inceputu consfatuirile in linisce, si n rendulu celu mai bunu, fiindu acele despre urmatoarele obiecte.

I. Fiindu forte de mare folosu, si importantia tote instruc-

tiunile edate pana acum de Suprem'a Inspeciune scolara pentru invetiatori, s'au aflatu de bine: ca Instructiunea din an. 1862 in totu anulu sa se repeteze pre scurtu in Conferintiele invetietoresce de primavera, pentru deplina cunoscerea chiemarei invetietoresce, si strens'a pazire a acelei'asi decatra noii invetiatori, ce anuatim intra in posturile sale.

II. Ca nici unu invetiatoriu sa nu se primesca in postu de invetiatoriu, pana ce mai inainte nu si va procura tote instructiunile privitoare la Conferintiele invetietoresce. —

III. Fiindca in tote comunele bisericesce se simte lips'a cartiloru scolare pentru prunci, de vreme ce parintii prunciloru nu voiescu a cumpara cartile de lipsa nici la admonitiile inspectoriloru mireni, nici la indatorarea amplotiatului politicu,—nefiindu altu isvoru, s'au aflatu de bine, ca Directorii locali capacitandu poporenii sei despre acesta mare lipsa cartiloru: in totu anulu cu discusa se faca colecte pentru cartile scolare la serbatorile domnesce, precum la Nasterea, Botezulu Domnului la Pasci, Rusale si alte serbatori, care bani asternendu-se Scaunului protopopescu, acest'a de tempuriu sa se ingrigesca de cartile debuincioase pentru pruncii cei seraci.

IV. Invetiatorii avendu inaintea ochiloru Instructiunile Supremului Inspectoratu scolariu numai acele carti sa le intrebuinteze in scol'a, care suntu prescise—si nu mai in modulu aratatu in acele se inainteze cu invetiatur'a prunciloru. —

V. Privindu scopulu educatiunei spirituale, invetiatorii totu deun'a la intrarea si esirea din scola sa se silasca a invetia pre prunci rugacionile credintiei nostre, si acele a le repeta cu pruncii preste totu anulu cu privilegiulu catechizatii,—in urm'a acelor'a a planta in prunci cunoscerea si iubirea lui Ddiu, si ferirea de totu lucrulu reu, ca prunci, sa se deprinda in cantările bisericesce si evlaviouse in purtarea in biserica si scola.

VI. Fiindca la pruncii tieranesci, de totu necrescuti din partea parintiloru pana la intrarea loru in scola, se baga un'a ur'a, si infricare de catra acei'a pentru scola, si invetiatoriu, s'au aflatu de bine a se repeta: ca didactic'a practica la tractarea cu scolarii nici odata se nu fia uitata inaintea invetiatoriloru—ci pre acei'a ca pre o prea bine nimerita nu numai sa o urmarasca, ci stransu sa o observeze, si in tenorulu acelei'a sa-si acomodeze starea statiunei sale invetietoresce. —

VII. Ca sa se tina invetiatur'a cu pruncii si preste vera, nici unu mijlocu nu se pote afla, de vreme ce in anii trecuti s'au silitu parintii prunciloru si prin amplotiatii din afara, ca sa se tina scola si vera, in sa fara efectu, fiindca parintii intrebuinteaza pre pruncii cei mai mari la lucru, cara pre cei mai mici la ingrigirea dobitocelor.

VIII. Cu acestu privilegiu nu putemu lasa neamintita imputinarea, si neregulat'a primire a lefei invatietoresce care de o parte (pe langa seracia) vine din nepriceperea, si reutatea omeniloru, de alta parte de acolo, caci in comunele nostre fiindu si invatietori de alta religia, acei'a se conducu forte pe putinica lefa, prin care se da si poporului nostru ansa la cartirea asup'a lefei, asup'a tinerei scolei preste vera, si la alte scandale in poporu. — Ca aceste neplaceri sa se pota incungura pre viitoriu, s'au aflatu de bine: a ruga pre Inspectoratul districtualu, ca sa indatoreze pre directori locali, cari ca Preoti in mai multe renduri preste anu in cuventările bisericesce sa capaceze poporulu despre chiamarea invetiatoriloru scolari, ce o implinescu in loculu parintiloru, atatu in crescerea prunciloru, si in inaintarea invetiaturei,—luminarea tinerimei—fric'a lui Ddiu—pazirea porunciloru, si implinirea datoriei catra Inalt'a stapinire, catra mai marii sei, si catra patria ca cetatieni fiitori. —

IX. Vendiendu cumca Inaltele ordinatiuni a Supremei Inspeciuni scolare, precum si Instructiunile pentru invetiatori si tinerea conferintielor de preste anu suntu pentru noi nu numai folositoare, dar de cea mai mare lipsa, postimu ca acele conferintie regulatu sa se tina si pre viitoriu, din care nu numai ca culegemu pracs'a, dar si in tractarea si modulu pertractarei nostre scolare ne unimu unii cu altii. —

Dupa consfatuirea obiectelor susu descise in 9 puncte, si dupa repetirea mai multor §§§ din Instructiunile aniloru trecuti, fiindu tempulu inaintatu Prea Cinsti'a sea Parintele Protopopu Tractualu tinu o cuventare pentru incheierea consfatuirei, si dandu stransa indatorare pentru repetirea celor propuse eleviloru, catu si pentru tinerea catechizatiei in Domineci si Serbatori: cu cantarea Docsologiei si a Imnului popularu s'au incheiatu Consfatuirea pana la fiitoare Conferintie de vera cu „Sa traiasca Prebunulu nostru Imperatu si Inaltu Presantitu Escel. Sea Domnulu Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a.—

Dupa finirea acestor'a confratele nostru Teodoru Romanu Invetiatoriu in Boianu au rostitu o cuventare de multiamita catra Prea Cinsti'a Sea Parintele Protopopu pentru ostenela si sfaturile cele sanatoase descoperite adunarei conferentiale, catu si pentru noi ca invatietori, plina de descoperirea silintiei nostre in chie-marea invatietoresca—desvoltarea inaintarei cu pruncii—si supunerea si implinirea ordinationiloru mai inalte. —

*) In nrulu viitoriu vomu publica si noi.

Dela diet'a Ungariei.

Cas'a deputatiloru tinu in 17 Maiu siedintia sub presiedintia lui Szentivanyi. Dupa usitat'a cetire si autenticare a protocolului se arata casei petitiiunile si actele ce au mai sositu dela siedintia din urma si adeca: Elia Macelariu deputatulu Mercurei si predă credintiunile, cari se si strapunu la comisiunea de verificări. — Martinu Rasinsky negutiatoriu de vinuri, aterne unu planu prin care arata cumu s'aru puté radica pretiurile vinurilor unguresci esportandu-se in afara si mai cu sēma in Americ'a. Se strapune la comisiunea pentru afacerile de economi'a nationala. — Locuitorii din Hetény comit. Comaromului ceru usurare de dare, sa li se ierte restantiele si sa li se dea licenti'a de a plantă tăbăcu. — Mai vinu si alte cereri precum un'a de a se face unu Kendercsik invetiatoriu de limb'a magiara la Zsombolya in Banatu; alt'a, că suplicantele sa se aplice la ministeriulu ung. ce are a se constitui. Ambe cereri producu ilaritate.

Dupa aceste raportă Paulu Rajner despre spesele casei reprezentantiloru pe lun'a lui Maiu cari suie la 153,280 fl. 33 $\frac{1}{2}$ xr. intielegandu-se aci si banii cortelului pe alu doile semestru in suma de 81,200 fl.

Nemai fiindu alte obiecte la ordinea dilei anuntia presiedintele ca siedintie publice nu se voru mai tiné până dupa serbatorile Rosalieloru. Se statorescu dilele pentru siedintiele comisiuniloru si apoi siedintia publica a casei se termina. —

Principatele române unite.

Proiectu de constitutie prezentatu adunării nationale.
(Urmare din nr. trecut).

Despre puterile Statului.

Art. 26. Tote puterile Statului purcedu dela natiune ele se esercitēdia numai dupa principiile si regulele asiediate in Constitutiunea de fatia.

Art. 27. Puterile Statului suntu incredintiate Domnului si Adunării generale.

Art. 28. Puterea legislativa se esesercitā colectivă, de către Domnu cu concursulu consiliului de Statu, si de către Adunarea generala.

Art. 29. Initiativ'a legiloru este data Domnului si adunării generale.

Art. 30. Interpretatiunea legiloru cu dreptu de autoritate se face numai de puterea leginitore.

Art. 31. Puterea esecutiva se esesercitā de către Domnu, dupa cum se regulēza prin acēsta Constitutiune.

Art. 32. Unu consiliu de Statu, este instituitu care se va consultā de guvernă asupr'a tuturor legiloru si regulamenteloru de administratiune publica si va avea si atributiuni in materii administrative si contentiose conformu legi speciale intr'acēsta.

Art. 33. Puterea judecatorēasca se esesercitā conformu legiloru intr'acēsta.

Art. 34. Interesele esclusivu tinutali s'au comunali se regulēza de către consiliurile tinutali s'au comunali dupa principiile asiediate prin constitutiune si prin legi speciale.

Capu I. Despre Domnu.

Art. 35. Puterile constitutionale ale domnului suntu ereditare in lini'a coboritoare directa si legitima alu Mariei Sele Principei Carolu I, de Hohenzollern Sigmaringen din barbatu in barbatu prin ordinulu de primo-genitura.

Art. 36. La casu candu Domnu nu va avea coboritori din partea barbatēasca, Adunarea in intielegere cu Domnu va avisā la numirea succesorului lui dintr'o dinastie domnitore in Europ'a conformu cu principiile cuprinse la titlulu 1 alu Constitutiunei si alu art. . . . de mai susu. Dēca numirea nū s'au făcutu la mōrtea Domnului. Tronulu va fi vacantu.

Art. 37. In casu de vacantia a Tronului, chiaru fără convocatiune, Adunarea generala se aduna indata si alege până in optu dile celu multu dela intrunirea sea, unu Domnu in conformitate cu principiile asiediate la titlulu I, alu Constitutiunei si alu art. . . . Presentia a $\frac{3}{4}$ a membriloru inscriși este necesaria pentru a se face acēsta alegere. In casu candu in terminulu aretatu nu se va face alegerea, atunci in a nou'a di la amēdi, Adunarea va pasi la alegere ori-care aru fi numerulu membriloru de fatia. Dēca Adunarea se afla disolvata in momentulu vacantiei Tronului, se va urmā in modulu aretatu in art. 37. Pāna la sosirea Domnului, ea va numi cu majoritate absoluta a voturiloru o Locotenintia Domnēasca, compusa de trei persōne. Votulu va fi secretu.

Art. 38. La mōrtea Domnului, Adunarea se aduna chiaru fără convocatiune celu tārdu diece dile dupa declararea mortii. Dēca din intemplantu ea a fostu disolvata mai inainte, si convocatiunea ei a fostu hotārita in actulu de disolvare pentru o epoca in urm'a celoru diece dile, atunci Adunarea cea vechia se aduna până la intrunirea acelei care are a o inlocui.

Art. 39. Dela dat'a mortii Domnului si până la depunerea juramentului a succesorului seu la Tronu, puterile constitutionale ale Domnului suntu esesercitate in numele poporului romānu de Ministrii intruniti in Consiliu si sub a loru responsabilitate.

Art. 40. Domnu este vārstnicu la vārsta de 18 ani indepliniti. — La suirea sea pe Tronu, elu va depune mai intāiu in sinulu adunării generale urmatoriulu juramentu. „Juru de-a pādi constitutiunea si legile poporului romānu, de a mantinē drepturile lui nationale, si integritatea teritorului.“

Art. 41. Dēca la mōrtea Domnului, succesorulu seu este nevārstnicu, Adunarea numesce regenti'a până ce elu va ajunge la vārsta legiuita. Regenti'a este compusa de trei persōne, formandu totu deodata si tutel'a Domnului in tempulu minoritātii sele.

Art. 42. Dēca Domnu se afla in imposibilitate de a domni ministrii dupa ce au constatat legalmente acēsta imposibilitate, convōca de indata adunarea generala. Acēsta alege regenti'a care va formā si tutel'a.

Art. 43. Membrii regentiei nu potu intrā in functiune mai înainte de a depune juramentulu prescrișu la art. 40.

Art. 44. Nici o modificatiune nu se pōte face constitutiunei in tempulu regentiei.

Art. 45. Domnu nu va puté fi totu deodata si siefulu unui altu Statu fără consimtiementulu adunării. Adunarea nu pōte deliberā asupr'a acestui obiectu, dēca nu voru fi presinti celu putīnu doua treimi din membrii cari o compunu, si hotarirea nu se pōte luā decātu cu dōue treimi din voturile membriloru de fatia.

Art. 46. Persōn'a Domnului este neviolabile. Ministrii lui suntu respundiatori. Nici unu actu alu Domnului nu pōte avē taria dēca nu va fi contra semnatu de unu ministru, care prin acēsta chiaru devine respundiatoriu de acelu actu.

Art. 47. Domnu numesce si revōca pe ministrii sei. Elu sanctionēza, promulga si aplica legile. Elu pōte refusā sanctionea s'a. In acestu casu inasa, legea se va presentā din nou adunării in sesiunea viitoare. Dēca adunarea va starui in votulu seu, Domnu sēu va sanctionā legea sēu va disolvā adunarea. Adunarea cea noua persistandu, sanctionea va fi data. Elu are dreptulu de a iertā a micșiorā pedepsele in materii criminali, afara de ceea ce s'a statornicitu in privirea ministriloru. Elu nu pōte suspende cursulu urmāriri sēu alu judecātiei, nici a interveni prin nici unu modu in administratiunea justitiei. Elu numesce sēu confirma in tōte functiunile administratiunei publice si de relatiune exteriōra, dupa anume legi. Elu nu pōte creā o noua functiune fără o lege speciala.

Elu face regulamente necesarie pentru esecutarea legiloru, fără sa pōta vre-odata modificā sēu suspende legile, si nu pōte sculī pe nimenea de aplicarea loru. Elu este capulu puterei armate. Elu confera gradele militare, in conformitate cu legea. Elu va confera decoratiunea Romāna conformu unei anume legi. Elu are dreptulu de a bate moneta, conformu unei legi speciale. Elu inchiee cu statele strāine conventiunile necesarie pentru comērciu, navigatiune si alte asemenea; inasa, pentru ca aceste acte sa aiba autoritate indatoritoare, trebue mai antāiu a fi supuse puterei legislative si aprobato de ea.

Art. 48. List'a civila a Domnului se votēza de adunarea generala inaintea fia-cārei intronāri.

Art. 49. La 15 Novembre a fia-cārui anu, Adunarea se intrunesc fără convocatiune, dēca Domnu nu a convocat'o mai înainte. Durat'a fia-cārei sesiuni ordenaria este de trei luni. La desciderea sesiunei, Domnu espune prin unu mesagiu starea tiei. Domnu pronuncia inchiderea sesiunei. Elu are dreptulu de a convocā in sesiunea estraordinaria adunarea. Elu are dreptulu de a disolvē adunarea. Actulu de disolvare trebue sa contina convocatiunea alegatoriloru până in dōue luni de dile si a Adunării până in trei luni. Adunarea in cele trei luni de sesiune ordinaria, are singura dreptulu de a se amanā.

Art. 50. Domnu nu se pōte departā din cuprinsulu teritoriului Romaniei, fără incuviintiarea Adunării.

Art. 51. Domnu nu are alte drepturi decātu acele date lui anume prin constitutiune. (Va urmā.)

A. D. Varietati.

*** Comandantele supremu alu armatei de nordu de Benedek, spunu corespundintiele locale din Vienn'a, au chiamatu la sine pre cei cinci ampoiati dela „control'a provianteloru“ denumiti de ministeriulu de resbelu si le-a tinutu unu discursu amicabile terminandu in modulu urmatoriu: „Asteptu domniloru! că dvōstra sa ve pliniti missiunea spre multumirea sublimului nostru Monarcu, a supremului beliduce, spre multamirea bravei nōstre armate si a poporatiunei, asiā incātu eroicei si bravei nōstre armate sa nu-i lipsēasca nimic'a.“

*** Dupa o septamāna si mai bine de plōia rece, inca nu ne putem bucurā de dile mai placute. Mantii de prin pregiuru si cu deosebire ai Oltului suntu inca albi binisioru. Scrite ce le primimu dela economii nostri din mai multe pārti ne asigura, ca grānele suntu frumōse. Cucurudiele, de-si cam opārite, se potu inca reculege, dara speranti'a de ele este de a o cautā numai in o tōmna buna. Viile in unele pārti, mai cu sēma la locuri asiediate au suferitu multu, cele dela locuri mai radicate, dēca va fi de aci incolo o vēră si apoi tōmna buna, promitu, cu tōie aceste, fōrte multu. Pōmele s'a imputinat.

*(Contra împartirii notelor de 1 fl.) In foile ungurești se găsește o publicațiune oficială din partea direcțiunilor financiare ale Ungariei, prin care, la ordinațiunea înaltului ministeriu, se oprește aspru împartirea (talarea) notelor de câte unu fl., cu amenințarea ca acele tăiate și vatemate nu se voru primi la cassele publice a le statului, nici se voru schimba.

Reuniunea agronomică din Clusiu ținută la 7 Maiu c. n. au pertratatu între alte și următoarele lucruri momentose: 1) Afacerea despăgubirei urbariale și de decime, în privința cărei se aduce la cunoștința reuniunii, ca Majestatea Sea c. r. apostolica, rugarea acelei a au luat-o în preagrățioasă considerațiune, favorindu pre posessori, că de aci înainte insinuările (Anmeldungen) sa nu le pōta face numai la direcțiunea de fonduri a desarcinării pământului, ci și la comisiunile de verificațiune și la casu și în fati'a locului, în care s'aru află vre-o comisiune cărei i sunt încredințate asemenea pertratări, în fine chiaru și insinuările întârziate și atunci voru fi primite și luate în pertratare, deca pertratările de verificare în comunele respective voru fi deja terminate.

Reuniunea și ține de placut'a detoria a atrage atentiunea tuturor aceluor cei privește această afacere, pentru că sa nu fia angustati în pretensiunile lor de dreptu. 2) Lucruri privitoare la prăsiere de cai, la plântarea de tăbăcu și la înmulțirea vermilor de matasa, și adeca: Înaltulu Guvernu sa încunoșcintieze reuniunea a) ca regimulu va cumperă în anul acest'a în 17 Septembrie la S. Szt György, în 20 la M. Vársárhely, și în 23 la Clusiu, armasari de 3—8 ani; b) că plantătorii de tăbăcu voru puté tramite din produsele lor la espositiunea cea mare din Vienn'a; c) ca respectivii sunt dispensati de a reintorče ouele de vermi de matasa capatate în anul trecut. — Acestea s'a decisu a se aduce și la cunoștința economilor din patria.

3) Espositiunea de oi, care au fostu fōrte puțin reprezentata, de-si ramulu acest'a de industria e unulu din cele mai lăpte în patria. Afara de miei, au fostu numai 72 de capete și adeca: din amestecarea cu racea engleza numita Lincoln 14 berbeci și 24 nōtine; din cele din patria numite oi de munte 2 berbeci, 2 nōtine și 30 oi fatate, lānga care 10 miei racea nobilata și 20 de cei ordinari.

Premiulu celu d'antāiu primu pentru oi de racea amestecata M. Iohn Paget și baronulu I. Bornemiss'a, alu doilea contele Carolu Bethlen. Premiulu d'antāiu pentru racea din patria lu primu Alessandru Ladányi, alu doilea bar. I. Bornemiss'a. Laudatorii se dederă pentru esemplarele Escel. S. cont. Em. Mico, Ioann Bornemiss'a și Ben. Kelemen.

Reuniunea deploră racel'a aretata cu ocasiunea acēst'a către această întreprindere, espune folōsele economiei de oi din nobilarea racelor și espriime speranți'a ca pe viitoriu va fi mai bine spriginita și în ramulu acest'a.

Dlu Ladányi restituie reuniunii premiulu, cerendu că acest'a sa se espuna de nou că premiu pentru cultivatori de oi, ce se primesce cu recunoștința. 4) Ceea ce privește cultur'a vinului, reuniunea și promite fōrte îmbucurătoare rezultate, de ore-ce la propunerea Dlui Bornemiss'a vi'a reuniunii, Kōmál, va fi pe viitoriu dedicatu studiului pentru tōte felurile de vitia și struguri, însușirilor lor și a modului de plantare, a acclimatizării vitielor din strainatate și aflărei, cari din aceste se potrivescu cu clim'a țierei nōstre și cum se aru putea plantă mai cu succesu.

*(Numismaticu). În pregiurulu Désiului au aflatu nzu tieranu arandu două vase pline de monete de argintu cu totulu 1151 de bucăți din anii 1563 — 1621. Monetele (banii) acestea sunt depuse la judele procesuale din cerculu Lapusului.

*(Din Temisiōr'a se scrie, ca dela 18 Maiu cal. v. în urm'a unui emisu dela Locutiinti'a Ungariei nu se mai primescu tace de eliberare dela detorii de a milită. —

Oradea mare 18 Maiu 1866.

Invitarea la ședința literară publică, împreunata cu produțiune instrumentale și vocale, ținenda prin Soc. de lectură a jun. rom.

Societatea subscrisă și-implinesce o detorință placută, încunoșcintandu pe on. publicu, ca conformu decisiunei ședinței XV. va ține în 28 Maiu 1866 adeca a două di de Rusalie sér'a la 7 ore în sal'a Seminarului gr. cat. domesticu ședința publică literară, împreunata cu produțiune instrumentale și vocale după următoarea programă:

1) „Cântecu salutaru”, intonatu prin corulu seminariale la intrarea ospetilor. 2) „Discursu de deschidere”, rostitu prin dlu conducătoru alu societății Justinu Popfiu. 3) „Mersulu muntilor”, executatu pe violina și flautu de membrii societății: Emericu Papp jur. a. III. A. Berlogia jur. I. Ioane Drumariu jur. I. Elia Traila stud. cl. VIII. Nicolau Oncu stud. cl. VII. cu cooperarea unoru seminaristi. 4) „Cătra o fiică română”, poezia de Elie Traila dechiamata de autoriulu. 5) „Bas'a contiele-

gerei” disertatiune de Vasiliu Papp jur. a. III. cetita de autoriulu. 6) „Viersulu unui român” poezia de And. Muresianu dechiamata de Nicolau Zigre jur. a. I. 7) „Piesa națională” cântata de corulu seminariale. 8) „Roman'a” piesa de jocu socialu, executata pe violina și flautu de susu amintitii. 9) „Mărtea lui Sincai” poezia de Justinu Popfiu (luata în programa la dorința generală) dechiamata de Paulu Fasie jur. a. III. 10) „Despre școlile naționale” disertatiune de Avr. Berlogia jur. a. I. cetita de autoriulu. 11) „Jidovulu retacitoriu” poezia de Baronz, dechiamata de Ioanne Roxa stud. de cl. VIII. 12) „Piesa națională” cântata de corulu seminariale. 13) O „chora națională” executata pe violina și flautu de susu amintitii. 14) „Limb'a română” poezia de Sionu dechiamata de St. Gulyás stud. de cl. VIII. 15) „Mărtea lui Andrei Muresianu e perdere națională” disertatiune de Nicolau Oncu stud. de cl. VII. cetitu de autoriulu. 16) „Ucidetoriulu fără voia” poezia de Alesandrescu dechiamata de Gregoriu Contin jur. an. I. 17) „Piesa națională” cântata de corulu seminariale. 18) „Mersulu lui Michaiu” executatu pe violina și flautu de susu amintitii. 19) „Discursu de încheiere” rostitu prin dlu conducătoru. 20) „Cântecu finalu” prin corulu seminariale la departarea ospetilor. Intrarea e liberă pentru publiculu de ambele sexe. Corulu seminariale va cooperă din bunavoința rvd. Domnu Ioanne Papp canonicu și rectore seminariale. Ceea ce avem onore a aduce la cunoștința publică, rogandu-ne ca onoratu publicu român din locu și din provincia sa binevoiescă a ne fericită cu presința sea multu pretiuta, conferindu și prin acēst'a la încurajarea tinerimei române pre carier'a marita a desvōltărei naționale, a științelor și artelor frumōse.

Datu din ședința a XV. ord. a societății de lectură a jun. rom. Oradea ținută la 21 Aprilu 1866.

Dimitriu Popu

not. coresp.

Justinu Popfiu

coducătoru.

*(Capitanulu vaporii Pereire raportă următoarele:

„Aducu din Americ'a unu felu de batelu-pluta, de curendu inventatu, și care merita tōta publicitatea. Este unu mare sacu de pânză, cu sfōre că unu hamac (patu de atârnatu de marinaru, care nu ține mai multu locu, și care conține tōta sistem'a.)

„La trebuința, în patru minute, prin mijloculu a di fi cuprinsi totu în sacu, se umflă două tievi de cauciucu ce au form'a de două cigări, și unite împreună paralele cu pânza și cu nisce legături tiepene; suntu apoi scânduri cari formēza bance pentru lopatari; atunci în locu de unu sacu de pânză, vei avé unu batelu neinecabile care pōte duce patru-dieci de persoane (suntu și mai mari și mai mici). Acestu batelu prin form'a sea, are o asiă stabilitate în cătu nici unu tempu nu-lu pōte face sa se restōrne; elu pōte merge cu pânse și cu lopete; se guvernēza cu o cârma asediata inapoi.

„L'amu vediutu funcționandu la New-York, și amu fostu minunatu; amu vediutu lătu acestu sacu dintr'unu magazinu dusu pe tiermu și pusu pe apa gat'a de navigatu, și tōte aceste s'a făcutu în optu minute.

„Romanulu.”

Fiindu provocați din mai multe părți, începemu a publică preiulu bucatelor după piați'a din Sabiu.

Preturiile de piața

din Sabiu, Vineri în 13/25 Maiu 1866.

	fl.	xr.
Grăul de frunte, galét'a nemțiescă (Metzen)*)	4	27
„ „ mijlocu „	4	—
„ „ cōda „	3	73
Secar'a de frunte galét'a nemțiescă (Metzen) *)	—	—
„ de mijlocu „	2	39
„ de cōda „	—	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	40
„ „ mijlocu „	1	33
„ „ cōda „	1	27
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	3	20

*) 3 galete nemțiesci suntu 2 galete ardelenesce.

Cor. Red. D. I. M. D. Brasiovu: sosindu epistol'a Dtre preatârdu, suneti rugati a avé patiința până penrulu viitoriu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 13/25 Maiu 1866.

Metalicele 5%	57 90	Actiile de creditu	129 90
Imprumutulu nat. 5%	62 90	Argintulu	123
Actiile de banca	669	Galbinulu	5 80